

Afkobling af handyrpræmien

Andersen, Johnny Michael

Publication date:
2011

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):

Andersen, J. M., (2011). *Afkobling af handyrpræmien*, Nr. 1/1-01, 4 s., jun. 01, 2011. FOI Udredning Nr. 2011 / 20 http://www.foi.life.ku.dk/Publikationer/FOI_serier/Udredninger.aspx

FOI Udredning

Afkobling af handyrpræmien

Johnny M. Andersen

FOI Udredning 2011 / 20

Afkobling af handyrpræmien

Forfatter: Johnny M. Andersen

Udarbejdet for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i henhold til aftale mellem Fødevareøkonomisk Institut og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om myndighedsberedskab 2011

Fødevareøkonomisk Institut

Københavns Universitet

Rolighedsvej 25

1958 Frederiksberg

www.foi.life.ku.dk

Afkobling af handyrpræmien

På foranledning af Fødevareministeriet belyste Fødevareøkonomisk Institut konsekvenserne af afkobling af handyrpræmien i begyndelsen af 2010¹. På grundlag af en fremskrivning af produktionsgrenstatistikken fra 2005, som blev fremskrevet til 2010 med den stedfundne og forventede prisudvikling og en anslået produktivitetsudvikling, kunne det vises, at der ikke var økonomisk grundlag for at opretholde handyrproduktionen. Analysen viste således, at selv om handyrpræmien blev opretholdt, var såvel nettooverskuddet som dækningsbidrag II negativt. Dvs. at der ikke er grundlag for at opretholde produktionen på sigt med det givne prisniveau.

Tabel 1. Dækningsbidrag I og II samt nettooverskud for ungtyre mv. på heltidsbedrifter, kr. pr. produceret handyr

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Gns. af 2005-10
Den nuværende situation							
Dækningsbidrag I	849	712	391	605	744	1.379	766
Dækningsbidrag II	-226	-383	-752	-572	-460	148	-404
Nettooverskud	-978	-1.158	-1.567	-1.416	-1.321	-731	-1.239
Uden handyrpræmie							
Dækningsbidrag I	78	41	-231	-21	124	766	136
Dækningsbidrag II	-997	-1.054	-1.374	-1.198	-1.080	-465	-1.034
Nettooverskud	-1.749	-1.829	-2.188	-2.042	-1.941	-1.344	-1.869
Uden tilskud og prisfald på spædkalve¹⁾							
Dækningsbidrag I	740	1.065	335	123	477	911	582
Dækningsbidrag II	-336	-30	-807	-1.054	-727	-321	-588
Nettooverskud	-1.088	-805	-1.622	-1.898	-1.588	-1.200	-1.423

¹⁾ Ved prisfald på spædkalve er der kalkuleret med en pris på 500 kr. pr. stk.

Kilde: Egne beregninger baseret på FOI (2007): Økonomien i landbrugets driftsgrene, Serie B nr. 90.

Fjernes handyrpræmien forværres resultatet, men det vil samtidig sætte spædkalveprisen under pres. Fjernes handyrpræmien samtidig med at spædkalveprisen falder til et minimum på 500 kr. pr. stk., vil såvel nettooverskuddet som dækningsbidrag II fortsat være negativt. Det understreger, at det ej heller synes lønsomt at opretholde produktionen ved bortfald af handyrpræmien i selv den mest gunstige situation.

Ved vurdering af ovenstående resultater, blev det dog samtidig anført,

- at opgørelsen gælder samtlige handyr. Dvs. både slagtekalve og ungtyre fra såvel malkekvæg- og ammekvægsbesætninger, hvoraf sidstnævnte produktionsgren i højere grad er betinget af tilskud til afgræsning i forbindelse med natur- og landskabspleje,

¹ Jf. Johnny M. Andersen (2010): Konsekvenser af afkobling af handyrpræmien, FOI Udredning 2010/2

(http://www.foi.life.ku.dk/Publikationer/FOI_serier/~media/Foi/docs/Publikationer/Udredninger/2010/FOI_u_dredning_2010_2.ashx).

- at kontraktproduktioner (fx *Dansk Kalv* og *Den Frie Kalv*) vil være mere lønsomme, da kalvene afregnes til en højere pris,
- at de store producenter må formodes at have størrelsesøkonomiske gevinster i kraft af billigere foderindkøb, lavere grovfoderomkostninger og arbejdskraftsforbrug og
- at et lavere udbud af slagtedyr må forventes at resultere i lidt højere afsætningspriser for okse- og kalvekød, hvor præferencen for dansk kød også vil spille ind.

På den baggrund blev det løseligt anslået, at der måske kan opretholdes en samlet handyrproduktion på omkring 75.-100.000 stk. incl. produktion af avlstyre, hvilket skal ses i sammenhæng med den nuværende handyrproduktion på omkring 260.000 stk. Overskudsproduktionen af spædkalve må forventes eksporteret eller aflivet.

På grundlag af ovenstående analyse ønsker Fødevareministeriet nu vurderet hvorvidt en handyrpræmie på 400 kr. vil have nogen effekt.

Vurderet ud fra tabel 1 kan det konstateres, at 400 kr. pr. producerede stk. ikke vil være i stand til at afbøde det negative nettooverskud og dækningsbidrag II. Ud fra en gennemsnitsbetragtning må produktionen dermed fortsat forventes at blive udfaset i takt med at produktionsapparatet nedslides. Spredningen i driftsresultatet i kraft af bl.a. stordriftsfordele, kontraktproduktion og en lidt højere afregningspris vil dog medføre, at en større andel af produktionen kan opretholdes. I hvor stort omfang det gør sig gældende kan dog ikke afdækkes, da spredningen på driftsresultatet ikke er kendt.

Ovenstående konklusion er baseret på en fremskrivning af produktionsgrenstatistikken for 2005. I mellemtiden har Danmarks Statistik publiceret produktionsgrenstatistikken for 2009, som viser et mere gunstigt resultat:

Tabel 2. Dækningsbidrag I og II samt nettooverskud for ungtyre mv. på heltidsbedrifter i 2009, kr. pr. produceret handyr

	Slagtekalve fra malkekøer		Slagtekalve fra ammekøer	
	Konventionelle	Økologiske	Konventionelle	Økologiske
Dækningsbidrag I	1.510	1.635	1.055	1.145
Dækningsbidrag II	716	-154	-206	-324
Nettooverskud	294	-660	-827	-1.051

Kilde: Danmarks Statistik (www.statistikbanken.dk/REGNPRO2).

Resultatet afviger fra det fremskrevne 2009-resultat i tabel 1. Det skyldes imidlertid at værdien af den producerede husdyrgødning er overvurderet² og at forbruget af modernælk (fejlagtig) ikke er fradraget i omkostningerne. Korrigeres der for det forhold, vil nettooverskuddet også blive negativt for konventionelle slagtekalve efter malkekøer. Som gennemsnit understøtter statistikken derfor, at det givne prisniveau og handyrpræmie ikke danner grundlag for at opretholde produktionen på sigt. Det skal dog understreges, at spredningen på resultatet ikke er undersøgt. Der kan således være størrelsesøkonomiske effekter, ligesom kontraktproduktioner kan give anledning til en bedre økonomi.

² Med det givne næringsstofindhold i husdyrgødningen og gødningspriserne i 2009 vil værdien af husdyrgødning maksimalt andrage 460 kr. for en slagtekalv af stor race. I 2009-statistikken indgår værdien af husdyrgødning imidlertid med 875-1.152 kr. pr. slagtekalv, jf. Danmarks Statistik (www.statistikbanken.dk/REGNPRO2).